

Technical University of Denmark

Menneskeskabte ændringer

Pedersen, Jens Olaf Pepke

Publication date:
2013

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Pedersen, J. O. P. (2013). Menneskeskabte ændringer klimadebat.dk . Tilgået sep. 01, 2013, fra <http://www.klimadebat.dk/jens-olaf-pepke-pedersen-menneskeskabte-aendringer-r550.php>

DTU Library

Technical Information Center of Denmark

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Klimadebat.dk

Dansk forum om klima og energi

 Husk mig

▼ [Indhold](#)

Menneskeskabte ændringer

[Klimadebat.dk](#) > [Artikler](#) > [Klimavinklen](#) > [Jens Olaf Pepke Pedersen:](#) [Kommentarer](#) ▼
Menneskeskabte ændringer

Af Jens Olaf Pepke Pedersen

Vi står over for store menneskeskabte udfordringer i den kommende generation. Men klimaændringerne er ikke blandt de største problemer, og det er heldigt, for Vesten har ikke længere afgørende indflydelse på klimapolitikken.

I klimavinklen for juli måned beskrev [Julie Søgaard](#), hvordan hun oplevede, at klima- og miljøområdet blev nedprioriteret i medierne efter klimatopmødet i København i slutningen af 2009. Klimaredaktioner blev nedlagt overalt, "Klima" forsvandt som et fast tema på online medier, og på trods af pæne lyttertal og høj kvalitet forsvandt programmerne "Klima og Miljø" samt "Miljøreportagen" på P1.

I forhold til den dommedags-hype, der omgav klimatopmødet COP15 i København, er de efterfølgende topmøder nærmest blevet afviklet i ubemærkethed. Jeg kan derfor nemt følge Julie Søgaard i, at det må være nærmest surrealistisk at tænke tilbage på stemningen før COP15, hvor fremtrædende politikere som FN's generalsekretær og Storbritanniens premierminister kappedes om at komme med apokalyptiske udtalelser om, at det var absolut sidste chance for at redde planeten. Kirkeklokkerne ringede for klimaet, kunstnerne var kreative for klimaet, aktivisterne i aktion for klimaet, og selv erhvervslederne befandt sig pludselig forrest i klimakampen. I det sidste halve år før den store begivenhed havde det danske diplomati været i aktion verden over, klimaambassadører sendt ud på alle kontinenter, og i de sidste hektiske uger forpligtede Lars Løkke Rasmussen endda Danmark til at modsætte sig Tibets selvstændighed for at opnå Kinas velvilje i forhandlingerne.

Alligevel fik vi ikke den store klimaaftale, som der var lagt op til i København, og siden

*Jens Olaf Pepke Pedersen,
seniorforsker, DTU
Space*

er ambitionsniveauet derfor sat så lavt som muligt, nemlig blot at få fortsat FN's lange række af klimatopmøder. Det lykkedes, og i storpolitikens forunderlige verden er COP-møderne derfor en fortsat succes, hvor alle nu ser frem til at fortsætte "processen" i Warszawa til november.

Den gode nyhed er, at Jorden – på trods af alle dommedagsprofetierne – ikke gik under efter København. Den dårlige nyhed er, at politikere og forskere har mistet troværdighed, for man kan ikke fortænke nogen i at reagere som landsbyens beboere i eventyret om "Peter og Ulven", efter at Peter for tredje gang havde råbt, at ulven var på vej. Umiddelbart efter COP15 raslede antallet af klimabekymrede derfor ned overalt i verden, og det samme gjorde klimaets position på den politiske dagsorden.

Eftersom forstandige beslutninger ikke bliver taget i en hysterisk stemning af, at det gælder liv eller død, skal man næppe beklage, at der ikke blev truffet vidtrækkende beslutninger i København i 2009. Men måske kan man beklage, at de globale magtforhold for alvor har ændret sig. Scenen var således helt symbolsk på konferencens sidste aften, hvor den amerikanske præsident er på vej ind i et mødelokale og opdager, at lederne fra Kina, Indien, Sydafrika og Brasilien er i gang med deres eget møde. Obama er ikke inviteret, og der er ikke flere pladser omkring bordet, så Obama finder selv en stol i lokalet og klemmer sig ind ved siden af den brasilianske præsident Lula.

USA er for længst blevet overhalet af Kina som verdens største udleder af CO₂, og omtrent hver anden uge indvier kineserne et nyt – og kulfyret – kraftværk i gigawatt-størrelse. Indien følger lige i hælene med en befolkning, der hastigt nærmer sig den kinesiske. Denne udvikling har gjort Vesten irrelevant i klimapolitikken, for uanset hvor meget vi kan reducere vores CO₂-udslip, vil alle anstrengelserne omgående blive mere end kompensere af øget udledning i Kina og Indien. Vi har ikke økonomisk styrke til at tvinge dem, og selvom vi kan vælge at gå foran med det gode eksempel, vil det med garanti ikke blive kopieret, hvis det eneste resultat, vi kan fremvise af en sådan klimapolitik, er fortsat økonomisk stagnation.

Så uagtet hvor meget klokkerne ringer for klimaet, vil de afgørende beslutninger om fremtidens CO₂-udledninger blive taget i Kina, Indien, Brasilien og andre fremstormende økonomier. I stedet kan vi arbejde på at andre, og mere påtrængende problemer, kommer på dagsordenen. Klodens befolkningsudvikling er således den underliggende årsag til, at vi overhovedet behøver at bekymre os om fremtidige klimaændringer, og har derudover langt mere direkte og skadelige konsekvenser i form af tab af natur og biodiversitet i forsøget på at sikre mad og forbrugsgoder til alle.

Men emnet er tabubelagt, og der er ikke den store interesse for at drøfte det. I stedet bliver det ofte fremhævet, at Vesten stadig per indbygger ligger foran i energi- og ressourceforbrug. Men selv beregnet per indbygger har Kina efterhånden overhalet mange vestlige lande i CO₂-udledninger og desuden bliver hverken klimaet eller naturen belastet af forbruget per capita, men af det totale forbrug, og også her vil selv store reduktioner i Vesten blot blive opvejet af få års vækst i resten af verden.

For en ordens skyld skal det understreges, at det fortsat giver god mening, at vi sparer på energien og omstiller til energikilder, der ikke er baseret på kul, olie eller gas. Det er heller ikke en opgave, der kan overlades alene til markeds kræfterne, for energi har betydning for vores forsyningssikkerhed, uafhængighed og fremtidige velstand, så der er også brug for en politisk indsats. Samtidig kan vi så glæde os over, at vi gør noget for klimaet, blot vi gør os klart, at mange af de klimaændringer, der bruges i debatten, som regel ligger mange generationer ude i fremtiden.

Desuden kan der være mange gode grunde til, at forudsætningerne for de talrige klimaprognoser ikke holder, hvilket også fremgår af den flittige debat på siderne her. I stedet kan vi se på nogle forhold, der rent faktisk kan konstateres, nemlig hvordan klimaet har opført sig. Det bliver ofte påpeget, at klodens temperatur er steget dramatisk, men der er måske ikke så mange, der har bemærket, at Danmark er hjemsted for nogle af planetens største klimaændringer. I Danmark er middeltemperaturen således steget med halvanden grad, siden systematiske målinger begyndte i 1870, mens den globale temperatur i samme tidsrum kun er steget med det halve. Den årlige nedbør er steget med ca. 10 cm siden 1870 (hvilket også er en del over det globale gennemsnit), ligesom vandstanden generelt er steget, men da undergrunden stadig er i gang med at tilpasse sig efter istiden, er det ujævnt fordelt med omkring 15 cm ved Esbjerg, mens havet ligefrem er faldet et par cm ved Hirtshals.

Men så bør vi også sammenligne med de ændringer, der i øvrigt er sket i Danmark siden 1870. På det tidspunkt boede tre fjerdedele af befolkningen på landet, og både eksport og beskæftigelse var baseret på landbrug, hvor hestetrukne mejemaskiner først langsomt var ved at afløse de lange rækker af landarbejdere, der høstede med le. Slesvig-Holsten var netop afstået, befolkningen på kun 1,8 millioner og middelalderen 45 år. Socialdemokratiet var endnu ikke stiftet, og både indkomstskat og parlamentarisme lå en generation ude i fremtiden.

Sammenlignet med de dybtgående – og menneskeskabte – ændringer, der er sket i samfundet siden da, herunder to verdenskrige og flere totalitære ideologiers

fremkomst og sammenbrud, har klimaændringernes bidrag indtil nu været fuldstændig betydningsløs.

Hvis vi nu antager, at klimamodellerne får ret, så vil vi i 2050 have en middeltemperatur, som er ca. 0,8 grader højere, altså cirka det halve af den stigning, vi har oplevet siden 1870, men naturligvis på kortere tid, hvilket svarer til, at temperaturen vil stige dobbelt så hurtigt som de sidste 140 år. Nedbøren vil være steget med 11 procent, vindstyrken over havet med en enkelt procent og vandstanden et sted mellem 15 og 45 cm. Da landet vil fortsætte med at hæve sig, skal man dog trække mellem 5 og 20 cm fra, alt efter hvor man befinder sig.

Temperaturstigningen svarer til, at nordjyderne om godt en generation vil få et klima, der ligner det, Sydslesvig har i dag, mens det nedbørmæssigt vil svare til at flytte fra Nordjylland til Midtjylland.

Igen er klimaændringerne helt betydningsløse i forhold til de ændringer, samfundet vil stå over for i den kommende generation. For eksempel må vi forudse, at islamismen vil blive en stadigt stigende trussel mod demokratiske grundværdier, og allerede nu er ytringsfriheden under pres, ligestillingen på tilbagetog og parallelsamfund i fremgang. Samtidig vil vi blive presset af globalisering og øget international konkurrence, som vil gøre det svært at opretholde kostbare velstandsordninger.

Der er således nok af store – og menneskeskabte - udfordringer at tage fat på for den kommende generation. Men klimaændringer er ikke blandt de mest presserende.

Anbefal Del { 19

Tweet { 2

+1 { 4